

oda'dan haberler

ELEKTRİK İÇ TESİSLERİ YÖNETMELİĞİ ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

Eneği ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanan "Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği" tasarısındaki, elektrik mühendislerini ilgilendiren bazı maddelere Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu tarafından sakıncalı görüldüğü gerekçesi ile başlatılan çalışmalar DPT Sosyal Planlama Dairesi Başkanlığınca yürütülüyor.

Odamızda yer aldığı çalışmalarda, hazırlanan taslak üzerinde adı geçen Konfederasyonun eleştirilerine bir cevap hazırlanarak Başbakanlığa ve Bayındırlık Bakanlığı'na iletilmiştir.

Aşağıda bu konuda hazırlanmış olan Oda görüşü ile Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonunun önerilerine karşı hazırlanan görüşü veriyoruz.

"Ülkemizde elektrik enerjisi kullanımı ile ilgili plan-proje, tesis yapımı, işletme ve bakım uygulamaları, 6785 sayılı İmar Kanunu, Elektrik İç Tesisat Yönetmeliği ve Fenni Şartnamesi ile Yetkili Elektrikçiler Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir.

6785 sayılı İmar Kanunu'nun 14. maddesi, tesisata ait Plan-proje, resim ve hesapların, bunlarla ilgili fenni mesuliyetlerin Y. Mühendis veya mühendisler tarafından yapılacağını ve bunların dışındaki fen adamlarının yetki ve sorumluluklarının yönetmelikle tesbit edileceğini hükme bağlamaktadır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca 27.3.1968 tarihinde çıkarılan ve 24.3.1972 tarihinde bazı maddeleri değiştirilen Yetkili Elektrikçiler Hakkında Yönetmelik, Y.Mühendis ve mühendisler dışındaki elektrik teknisyenleri-

nin görev, yetki ve sorumluluklarını, bu meslek mensuplarını üç sınıfta toplamak suretiyle belirlemiştir. Yönetmeliğe göre bu üç sınıfın öğrenim durumları ile, görev ve yetki sınırları aşağıdaki şekilde özetlenebilir.

Üçüncü Sınıf Yetkili Elektrikçiler •

Erkek Orta Sanat Okulu elektrik bölümünü veya Erkek Sanat Enstitüsü elektronik bölümünü bitirenlere sınavsız olarak doğrudan,

İlkokul mezunlarına Milli Eğitim Bakanlığı mektupla öğretim kursunu veya buna denk başka bir kursu bitirenlere sınavda basan kazanmaları halinde, üçüncü sınıf yetkili elektrikçi belgesi verilir.

Bu belge sahipleri, bağlantı gücü 12 kW'a kadar 400 voltluk tesislerin yapımını, 60 kW'a kadar 400 V'luk tesislerin işletme ve bakımını müstakilen yapabilmektedirler. Bu güç değerleri, yönetmeliğin öngördüğü metrekaşe başına 12 Watt güç üzerinden somut tesislerle ifade edilecek olursa, öğrenimi ilkökoldan ibaret olan üçüncü sınıf yetkili bir elektrikçinin, herbiri 100 m²'lik 10 daireli bir apartmana ait elektrik tesisatını müstakilen yapabileceği ve 50 dairelik bir konut veya benzeri sosyal hizmet binaları ile şanayi işletmelerin bakım ve işletmesini üstlenebileceğini gösterir.

İkinci Sınıf Yetkili Elektrikçiler :

Erkek Sanat Enstitüleri (Endüstri Meslek Liseleri) nin elektrik bölümünü bitirenlere sınavsız olarak doğrudan,

Ortaokul mezunları veya üçüncü sınıf ehliyet sahiplerinden Milli Eğitim Ba-

kanlığı mektupla öğretim kursunu ve ya buna denk başka bir kursu bitirenlere sınav sonucu ikinci sınıf elektrikçi belgesi verilir.

Bu belge sahipleri, bağlantı gücü 50 kVa kadar 400 V'luk tesislerin yapımı De, bağlantı gücü 250 kV'a kadar 400 V'luk tesislerin işletme-bakım hizmetlerini müstakilen yürütmeğe yetkilidirler.

Bu değerler somut tesislerle ifade edildiğinde, örgün öğrenimi ortaokuldan ibaret olan ikinci sınıf yetkili bir elektrikçinin, herbiri 80-100 m²'lik yaklaşık 50 daireli bir konut veya buna eşdeğer sosyal hizmet binası ile sanayi tesisleri elektrik tesisatını müstakilen yapabileceğini, ayrıca içinde 100 adet tahrik motoru bulunan bir fabrikanın ya da 5 bin nüfuslu bir kasabaya ait elektrik şebekesinin işletme ve bakımı üstlenebileceğini göstermektedir.

Birinci Sınıf Yetkili Elektrikçiler :

Teknisyen Okulu (Teknik Lise), Tekniker Okulu, Tekniker Yüksek Okulu ve Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu elektrik bölümünü bitirenlere sınavsız olarak doğrudan,

ikinci sınıf yetkili elektrikçilerden Milli Eğitim Bakanlığı mektupla öğretim kursunu veya buna denk başka bir kursu bitirenlere sınav sonucu birinci sınıf yetkili elektrikçi belgesi verilir.

Bu belge 9e, bağlantı gücü 100 kW'a kadar 400 V'luk tesislerin yapımı, 750 kV'a kadar 35000 V'luk tesislerin işletme-bakım hizmetleri müstakilen yürütülebilir.

Yukarıdaki güç ve gerilim değerleri, herbiri 100 m²'lik 100 daireyi içeren toplu konut veya sosyal hizmet yapılarına ait elektrik tesisatlarının veya 3 bin nüfuslu bir kasabaya ait elektrik şebekesinin müstakilen yapılabileceğini, ayrıca 15-20 bin nüfuslu bir yerleşim merkezine ait elektrik şebekesi veya çok büyük fabrikaların elektrik tesisatları işletme ve bakımının üstlenebileceğini ifade etmektedir.

Yukarıda somut örneklerle açıklandığı üzere, yetkili elektrikçilerin her üç sınıfı için tesisat yapma, bakım ve işletme yetki sınırları oldukça geniş tutulmuştur. Bu geniş yetkiye rağmen Elektrik Teknisyenleri Derneği, iç tesisat uygulamalarında İmar Yasası'nın açık hükümleri hilâfına, plan ve proje yap-

ma yetkisini, hem de öğrenim düzeyi sadece ilkokuldan ibaret olan üçüncü sınıf yetkili elektrikçileri de kapsayacak biçimde talep etmektedir.

Ülkemizde elektrik sektörü dışındaki inşaat, makine, gemi, harita ve benzeri mühendislik alanlarında da mesleğin tabanını oluşturan teknisyen, tekniker, yüksek tekniker ve kalfalar lise dengi veya daha üstünde örgün eğitim sonucu diploma almalarına rağmen, Plan -proje hizmetleri yapamamakta ve bu alanlarda tmar Yasası hükümleri uygulanmaktadır.

Elektrik enerjisinin kullanımı, üretim kaynağından en uçtaki aboneye kadar birbirine bağımlı ve birbirini etkileyen bir sistem içinde gerçekleştiğinden, bu sistemin her kademesinde Plan-proje hizmetleri diğer sektörlere oranla daha da büyük bir önem arz etmekte ve mutlaka ehil kişiler eliyle yürütülmesi zorunluluk göstermektedir.

Bugün nüfusça yoğun şehirlerimizin elektrik şebekelerinde gözlenen aşırı gerilim düşümü ve kayıplar, en küçük bir konut tesisatında dahi plan-proje hizmetlerinin önemini açıkça gözler önüne sermektedir. Bu tür olumsuzlukların başlıca nedeni, eski dönemlerde çoğu kez politik kaygılarla İmar Yasası hükümlerine aykırı olarak, örgün bir mesleki eğitim sonucu kazanılacak birikimin eseri olması gereken plan-proje hizmetlerinin teknisyenlerce yürütülmesinden kaynaklanmaktadır.

Plan-proje yapma yetkisinin İmar Yasası'nın bu konudaki açık hükmüne rağmen teknisyenlere tanınması, ancak bu kesimde hayati derecede bir tıkanıklığın ortaya çıkması halinde söz konusu edilebilmelidir. Oysa günümüzde böyle bir darboğaz görülmediği gibi, plan -proje hizmetleri yürütmek üzere kurulmuş çok sayıda serbest mühendislik bürosu kapasitelerinin altında çalışır durumdadırlar.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca, elektrik enerjisinin ülkemizde ulaştığı boyutlar ve günümüz koşullarına uygun olarak yeniden hazırlanan "Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği"nin biran evvel yürürlüğe konması, bu sektördeki olumsuz uygulamaların önlenmesinde ilk adımı teşkil edeceğinden bunun vakit kaybetmeksizin gerçekleşmesinde, ülke ekonomisi açısından büyük yarar görmektedir."

TÜRKİYE ESNAF VE SANATKARLAR KONFEDERASYONUNUN ELEKTRİK İÇ TESİSLERİ YÖNETMELİK TASARISI'NA. İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ HAKKINDA TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca hazırlanan "Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği" tasarısı ile ilgili olarak DPT Sosyal Planlama Başkanlığında, Odamızın da katıldığı toplantılarda ortaya atılan görüşler ve yönetmelik tasarısına ilişkin Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu'nun yazdı önerileri Odamızca incelenmiş ve bu konudaki görüşlerimiz aşağıda özetlenmiştir.

1. Konfederasyonca yapılan önerilerin sadece elektrik teknisyenlerinin her üç sınıfına da proje yapma yetkisi verilmesinde odaklaştığı gözlenmiş ve tasarımın teknik içeriğiyle ilgili hiçbir görüş ve öneriye rasüanmamıştır. Bu durum, tasarımın Konfederasyonca nasıl bir bakış açısı altında değerlendirildiğini açıkça göstermektedir.

2. Elektrik teknisyenlerine proje yapma yetkisi verilmesine gerekçe olarak sayıların fazlalığı gösterilmekte ve bir nevi istihdam sorunu öne sürülmektedir. Böyle bir talebin sözkonusu olabilmesi, ancak proje hizmetlerinde işleri aksatacak düzeyde bir tıkanıklığın ortaya çıkması ile gündeme gelmelidir. Oysa günümüzde böyle bir tıkanıklığın asla mevcut olmayışı bir yana, tam tersine, proje hizmetlerini yapmak üzere kurulan çok sayıda mühendislik büroları işsizlik krizine girmişlerdir.

3. Elektrik iç tesisatlarında, işin proje bedeli yapım bedelinin ancak % 10'u civarındadır. % 90'lık yapım bedeli yanında % 10'luk proje gelirin gösterilen istek, proje hazırlama ve tesisat yapımı işlerinin aynı elde toplanmasındaki kâr artırıcı faktörden kaynaklanmaktadır. Bu türden kâr artırıcı bir faktörün himaye edilmesi halinde, uygulamadaki denetimin ortadan kalkacağı da açık bir gerçektir.

4. Yetkili elektrikçilerin çok büyük bir bölümünü, örgün eğitim tabanı sa-

dece ilkokul olan 3. sınıf yetkililerin, gene büyükçe bir bölümünü örgün eğitim tabanı ortaokul olan 2. sınıf yetkililerin, küçük bir bölümünü de örgün eğitim tabanı teknik lise olmak üzere, lise üzerine 2, 3 veya 4 yıl süreyle örgün eğitim gören tekniker, Y. tekniker ve Teknik öğretmen Okulu mezunu 1. sınıf yetkililerin oluşturduğu bilinmektedir. Konfederasyonca 800000 kişi olarak verilen global sayının sınıflar itibarıyla dağılımı mutlaka belirlenmelidir.

5. Sadece çok küçük bir bölümü lise üzerine 4 yıl öğrenim gören 1. sınıf yetkili elektrikçilerin örgün ve yaygın eğitimleri sırasında okutulan matematik, fizik, kimya gibi temel bilimlerle, mesleki eğitim müfredatları, lise üzerine en az 4 yıllık öğrenim zorunluluğu olan elektrik mühendisliği müfredatı ile kıyaslandığında, 6785 sayılı İmar Yasasının, proje hizmetlerini sadece mühendis ve Y. mühendislerle tanıyan maddesinin gerekçesi açıkça görülecektir.

6. Sonuç olarak, elektrik enerjisi kullanımında sistemin kılcal damarlarını oluşturan iç tesisata ait proje hizmetleri, sistemin üretim, eğitim düzeyi ve mesleki bilgileri bu hizmetleri yürütmeye yeterli olmayan kişilere yetki verilerek yürütülmesi halinde ortaya çıkacak sakıncaların sorumluluğuna katılmayacağımızı belirtmek istiyoruz,

GÜÇ KOMPANZASYONU SEMİNERİ

Elektrik Mühendisleri Odası Ankara Şubesinin düzenlediği Güç Kompanzasyonu Semineri 21-22 Şubat 1983 tarihinde Ankara T. Sanayi ve Ticaret Odaları Birliği Toplantı Salonunda yapıyor.

Seminerin Amacı

Ülkemizde üretilen elektrik enerjisinin çok büyük bir bölümünü sanayi tesisleri tüketmektedir. Sanayi tesisleri tüketici aygıtlarının endüktif direnç karakterinden kaynaklanan reaktif güç, bir yandan dağıtım şebekelerini gereksiz yere yükleyerek hatların taşıma kapasitesini azaltırken, diğer yandan da tüketicilerin haylice yüklü bir ek fatura ödemelerine neden olmaktadır.

Aydınlatma alanında da endüktif karakterli aygıtların ön alması reaktif güç yönünden şebekelerde aynı olumsuz etkiyi gösterdiğinden, özellikle nüfusça büyük kentlerimizde sorunun çözümü güncellik kazanmıştır.

Seminerin amacı, bu alanda uğraş veren meslektaşlarımızın konuyla ilgili teorik bilgilerini tazelemek, kompanzasyon aygıtları ve bu aygıtları üretmekte olan yerli firmaları yakından tanıtmak, kompanzasyon düşüncesini başta büyük kentlerimiz olmak üzere ülke çapında yaygın hale getirmektir.

Seminerin Konuları

- Reaktif güç kompanzasyonu ile ilgili teorik bilgiler.
- Kompanzasyon un çeşitli alanlarda kullanımı ve özellikleri.
- Kompanzasyonla sağlanan teknik ve ekonomik yararlar.
- Kompanzasyon cihazlarının tanıtımı.
- Kompanzasyon cihazı üreten firmaların ve mamullerinin tanıtımı.

Konuşmacılar

Doç. Dr. Cemil Ankan (ASELSAN)
Y. Doç. Dr. Nevzat özay (ODTÜ)
Dr. Muammer Ermiş (ODTÜ)
Y. Müh. Fethi Köseli (PETAŞ)
Y. Müh. Orhan Zeki Demiray (TEK Genel Müdürlüğü)
Y. Müh. Hakkı Onat (ETMAŞ)
Elk. Müh. Teoman Alptürk (Elektrik Mühendisleri Odası)
üretici Firma Temsilcileri

Seminere Katılma Koşulları

A. Üyeler

1. Seminere özel veya kamu kuruluş-

larında çalışmakta olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı meslek odası üyelerinden elektrik mühendisleri yanında konuya ilgi duyan diğer üyeler katılabilirler.

2. Seminere katılma ücreti kişi başına 1000.- TL'dir.

3. Seminere katılacakların en geç 17 Şubat 1983 günü saat 19.00'a kadar (EMO Ankara Şubesi Konur Sok. 4/3) adresinde kayıtlarını yaptırmaları gerekmektedir.

4. Kamu kuruluşu veya özel firmaların toplu kayıtları, kişi başına 1000.— TL yatırılıp Oda adresine isim bildirilerek yapılabilir.

B. Üretici Firmalar

1. Kompanzasyonla doğrudan ilgili veya yardımcı cihazlar üreten firmalar, iki günlük seminer süresi içinde düzenlenen sergide mamullerini sergilemek ve mamullerine ait katalog, broşür vb. yayınlarını dağıtmak üzere seminere katılabilirler.

2. Sergiye katılacak firmalardan, sergiye katıldıkları yerin ilk metrekaresi için 20.000.— TL müteakip alan için metrekaresine başına ayrıca 10.000.— TL ücret alınacaktır.

3. Firmalardan, ürettikleri mamullere ait katalog, broşür vb. yayınların seminerde dağıtılma ücreti olarak 10.000.— TL ücret alınacaktır.

4. Seminere, sergi ve/veya yayın dağıtma amacıyla katılmak isteyen firmaların en geç 17 Şubat 1983 günü saat 19.00'a kadar Oda adresine başvurmaları gerekmektedir.

SAYIN ÜYEMİZ,

ODA AYLIK ÖDENTİLERİNİZİ
İŞ BANKASI ANKARA YENİŞEHİR ŞUBESİ
511 NO'LU HESABA YATIRABİLİRSİNİZ.